

STANOVISKO HABILITAČNÍ KOMISE K NÁVRHU NA JMENOVÁNÍ DOCENTEM

Masarykova univerzita	
Fakulta	Pedagogická
Obor řízení	Pedagogika
Uchazeč	Mgr. Lucie Jarkovská, Ph.D.
Pracoviště uchazeče, instituce	Institut výzkumu inkluzivního vzdělávání, Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity
Habilitační práce	Sexuální výchova jako vzdělávací výzva 21. století

Složení komise

Předseda

prof. PhDr. Tomáš Janík, Ph.D., M.Ed.
Institut výzkumu školního vzdělávání, Pedagogická fakulta MU

Členové

prof. PaedDr. Ondrej Kaščák, Ph.D.
Katedra školskej pedagogiky, Pedagogická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave

doc. PhDr. Irena Smetáčková, Ph.D.
Katedra psychologie, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy

prof. Mgr. Klára Šedová, Ph.D.
Ústav pedagogických věd, Filozofická fakulta MU

prof. UAM dr hab. Eva Zamojska
Laboratory of Educational Discourse Research, Adam Mickiewicz University in Poznań

Hodnocení vědecké / umělecké kvalifikace uchazeče

Profilující vědecko-výzkumným i pedagogickým tématem uchazečky jsou genderové aspekty vzdělávání a výchovy. V průběhu své dvacetileté profesní kariéry se zabývala výzkumem, teoretickou reflexí a praktickými konsekvencemi nerovností ve vzdělávacím systému, které zkoumala v projektech zaměřených na etnickou rozmanitost v českých školách (projekt GAČR *Vzdělávací strategie dětí migrantů a dětí z etnických menšin*) a také na sociální reprodukci probíhající skrze předškolní vzdělávání (projekt GAČR *Diverzifikace předškolního vzdělávání v České republice: Inkluze, exkluze a sociální nerovnosti*).

V posledním desetiletí se uchazečka zaměřila na téma sexuální výchovy, a to jak v širších sociokulturních souvislostech, tak v konkretizaci do roviny kurikula a školního i mimoškolního vzdělávání. Toto téma rozvíjela také v rámci své desetiměsíční stáže (2016-2017) na University of Massachusetts v Bostonu (USA), kde navázala spolupráci s tamními výzkumníky, zejm. prof. Sharon Lamb. Publikáčními výstupy vzešly z této spolupráce byla kapitola vydaná v knize *The Cambridge Handbook of Sexual Development: Childhood and Adolescence* a článek „The European Union as a child molester: sex education on pro-Russian websites“, publikovaný v časopise *Science Sex Education-Sexuality Society and Learning*. Společně s prof. Lamb se dr. Jarkovská stala editorkou monotematického čísla časopisu *Gender a výzkum* na téma *Childhood, adolescence and sexualities* (publikováno v r. 2021).

Uchazečka byla dále zapojena do mezinárodní sítě Educ8, která organizovala setkání mladých výzkumníků z několika evropských univerzit na téma vzdělanostních nerovností. V rámci této sítě uspořádala dr. Jarkovská několik workshopů – mj. zaměřených na metodologickou problematiku: What counts in educational research? Quantitative and qualitative explanations of educational inequalities; Cultural Capital and Educational Inequalities: concepts, methods, strategies and new configurations; What are schools for? Visions and scenarios for the future of education and schooling; Comparative Educational Pathways: Inequalities and Methodologies for Early Career Researchers; Why Does Gender Still Matter in Education?

V letech 2019-2021 byla uchazečka zapojena v projektu TAČR *Pedagogika raného věku v institucích denní péče v České republice*. Jednalo se o aplikovaný výzkum, jehož cílem bylo napomoci rozšíření výzkumů rané péče a výchovy v českém pedagogickém diskurzu. Projekt mapoval zkušenosti klíčových aktérů v různých typech zařízení denní péče pro děti do tří let a analyzoval je společně se současnými diskuzemi o rané péči a výchově v širších sociologických, pedagogických a historických souvislostech. Dr. Jarkovská zde realizovala studii zaměřenou na život dětí do tří let v institucích denní péče, v níž ukázala na význam každodenních rituálů a utváření kolektivity pro takto malé děti.

Publikované výsledky uchazečky lze sumarizovat takto:

- 19 odborných článků v recenzovaných časopisech, z nich 7 evidováno ve WoS a 6 ve Scopus,
- 4 odborné knihy v angličtině (z nich jedna v samostatném autorství uchazečky),
- 2 kapitoly v odborných knihách (z nich 1 vydaná v Cambridge University Press),
- 8 statí ve sbornících,
- 2 editorství,
- 1 slovník odborných termínů (genderová studia),
- 7 vyžádaných přednášek (z toho 5 v zahraničí),
- 17 prezentací na konferencích (z toho 9 v zahraničí),
- 2 výzkumné zprávy.

Vědecké a odborné práce uchazečky mají značný ohlas, bylo zaznamenáno 196 citací (z toho 87 v mezinárodních databázích WoS/Scopus), a 28 citací na její pedagogické práce (z toho 5 citací ve WoS/Scopus).

Pokud jde o řešené vědecko-výzkumné projekty, dr. Jarkovská byla hlavní řešitelka projektu GAČR, 2x členkou týmu projektů GAČR, 1x členkou týmu projektu TAČR. Dále má podíl na zahraničních vzdělávacích a rozvojových projektech (poskytovatel EU): 1x zapojena v OP VVV, 1x členkou týmu projektu Erasmus+, 14x členkou týmu projektu specifického výzkumu na MU.

Její výzkumné, pedagogické a osvětové aktivity jsou široce akceptovány v odborné komunitě i v komunitách praxe. Svědčí o tom mj. následující ceny a ocenění, které obdržela: 2010 – cena za disertační práci, 2020 – cena děkana PdF za významný umělecký čin, 2021 – cena Františky Plamínkové za zásluhy o rozvoj ženských práv v ČR.

Souhrnem lze konstatovat, že dr. Jarkovská dlouhodobě, intenzivně a v odpovídající odborné kvalitě rozvíjí tematiku relevantní jak z hlediska oboru Pedagogika, tak z hlediska profilace Pedagogické fakulty MU, kde od roku 2017 působí. Zaměřuje se na témata, která mají vysokou společenskou i pedagogickou relevanci a pro svoji citlivost a obtížnou uchopitelnost mnohdy stojí stranou pozornosti hlavního proudu odborných aktivit v oboru. Přínosem dr. Jarkovské je, že vypracovala přístup k vědecko-výzkumné reflexi těchto témat a dokáže je zpřístupňovat různým adresátům, což dokládá její pedagogickou kompetenci. Výsledky, kterých dosáhla, vykazují vedle tematické relevance také odpovídající mezinárodní viditelnost. Díky svým

dlouhodobějším zahraničním pobytům a mezinárodním projektovým a publikačním aktivitám je dr. Jarkovská nepřehlédnutelnou osobností na globální vědecké scéně.

Závěr: Vědecká kvalifikace uchazeče **odpovídá** požadavkům standardně kladeným na uchazeče v rámci habilitačních řízení v oboru Pedagogika.

Hodnocení pedagogické způsobilosti uchazeče

Pedagogická činnost uchazečky se spojena s Masarykovou univerzitou. Od roku 2004 vedla semináře a přednášky pro bakalářský a magisterský typ studia na Fakultě sociálních studií a Lékařské fakultě MU, od r. 2017 na Pedagogické fakultě MU. Tematicky je její výuka zaměřena na genderová studia, sociologii pro speciální pedagogy, sociologii postižení a znevýhodnění, koncepty sociální pedagogiky a institucionální péči a vzdělávání v raném dětství. Pro doktorský typ studia přednáší od r. 2018 metodologii a sociologii postižení.

Vedla celkem 40 bakalářských prací (z nich 37 úspěšně obhájených a 1 studium ještě probíhá) a 5 diplomových prací (4 úspěšně obhájené a 1 studium ještě probíhá). Je pravidelnou členkou komisí státních závěrečných zkoušek v programech Speciální pedagogika a Učitelství pro základní školy: Speciální pedagogika. V letech 2007-2017 bývala členkou státnicových komisí na FSS MU pro obory Genderová studia a Sociologie.

Jako odborná konzultantka spolupracuje se sociálně-ekologickou nevládní organizací NESEHNUTÍ, pro niž připravila webovou stránku o sexuálních tématech a společně lektoruje workshopy o partnerských vztazích pro žáky 8. a 9. tříd ZŠ a žáky středních škol.

Komise oceňuje pedagogické aktivity uchazečky, které se neomezují výhradně na vysokoškolskou výuku. Uchazečka má žádoucí přesahy do oblasti výchovy a vzdělávání na různých stupních a typech škol, kromě toho pedagogicky působí také v oblasti mimoškolní edukace a osvěty. Prokazuje přitom schopnost propojovat svoji pedagogickou činnost s činností výzkumnou.

Závěr: Pedagogická způsobilost uchazeče **odpovídá** požadavkům standardně kladeným na uchazeče v rámci habilitačních řízení v oboru Pedagogika.

Hodnocení habilitační práce uchazeče

Tématem habilitační práce uchazečky je sexuální výchova v současném vzdělávacím procesu. Navázala jím na svůj disertační výzkum, který byl věnován genderové reprodukci v každodennosti školní třídy. Dané téma uchopuje sociologicko-pedagogickou perspektivou a díky analýzám, které nabízí, obohacuje akademické vědění o poznatky, jakým způsobem jsou kurikulum a konkrétní školní praxe v oblasti sexuální výchovy formovány kulturními vlivy i politicko-sociálním vývojem.

Habilitační práci předložila jako soubor uveřejněných vědeckých prací doplněný komentářem, konkrétně pět publikovaných odborných vědeckých článků, které byly vydány v prestižních mezinárodních časopisech.

Jak oponenti uvádějí, habilitační práce sestává z obsahově velmi kvalitních textů a dokládá vysokou odbornou erudovanost dr. Jarkovské v dané oblasti. Přístupy řešení a použité metodologie odpovídají designu kvalitativního výzkumu a jednotlivé dosažené výsledky jsou původní.

Habilitační práce je přínosem pro pedagogiku a další sociální vědy, analyzuje širší kontext mocenských konstelací, jejichž objektem je sexuální výchova. Je vhodně konceptualizovaná a přesvědčivě ukazuje důležitost sexuální výchovy v dnešní společnosti, přináší některé významné podněty k její realizaci a analýze.

Komise nad rámec uvedeného vyzdvihuje široký teoretický základ všech textů a rozvinuté metodologické povědomí s orientací na kvalitativní přístupy. Přidanou hodnotou je mezioborové založení práce.

Závěr: Úroveň habilitační práce uchazeče **odpovídá** požadavkům standardně kladeným na habilitační práce v oboru Pedagogika.

Výsledek tajného hlasování komise

Počet členů komise	5
Počet odevzdaných hlasů	5
Počet kladných hlasů	5

Návrh komise

Na základě výsledku tajného hlasování následujícího po zhodnocení vědecké kvalifikace, pedagogické způsobilosti a úrovně habilitační práce uchazečky předkládá komise Vědecké radě Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity návrh

jmenovat uchazečku docentkou v oboru Pedagogika.

na zastavení řízení.

Brno

Dne 12. 1. 2023

prof. PhDr. Tomáš Janík, Ph.D., M.Ed.

podpis